

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ÇÖLYAK HASTALIĞININ TEŞHİS AŞAMASININ, SEBEPLERİNİN, SONUÇLARININ VE BU HASTALIĞA MARUZ KALANLARA SAĞLANABİLECEK YARDIMLARIN ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

KAYSERİ TOPLANTI TUTANAKLARI

Tarih: 26 Aralık 2017 Salı

26 Aralık 2017 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.48

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ : Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Durmuş Ali SARIKAYA (İstanbul)

KÂTİP: Bennur KARABURUN (Bursa)

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Valim, belediye başkanlarım, daire müdürlerim, çok değerli kaymakamlarım, değerli çölyak derneği başkanlarımız, değerli misafirler ve aynı zamanda uzaktan gelen değerli hocalarım, yine, çölyak hastalarının umudu olan firma sahiplerimiz; sizleri Kayseri’de ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyduğumuzu ifade ediyorum. Tabii, bu arada, değerli başhekimlerimiz var, onlara da hoş geldiniz diyoruz ayrıca.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak Çölyak Komisyonunun –tabiri caizse- finalini Kayseri’de yapıyoruz. Çalışmalarımızı burada bu toplantımızdan sonra neticelendirmiş olacağız.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun kuruluş amacı... Türkiye’deki çölyaklı hastaların günlük yaşamlarındaki problemleri tespit edebilmek, daha sonra da bu yaşantılarını insani bir şekilde yaşayabilecek hâle getirebilmek amacıyla hem tespitlerimizi yapabilmek hem de bunların glütensiz gıdalarının rahat bir şekilde Türkiye genelinde bulunmasını sağlamak, eksikleri giderebilmek ve onların günlük hayatlarında sorunsuz bir şekilde yaşamalarını sağlamak amacıyla dört partimizin ortaklaşa vermiş olduğu bir önerge doğrultusunda Komisyonumuz kurulmuş oldu. Başlangıçta Milliyetçi Hareket Partisi Antalya Milletvekili Ahmet Bey’in önerisini dört parti hâlinde vererek Komisyonumuz 17 Haziranda kuruldu. Daha sonra ilk toplantımızın hemen sonrasında Türkiye Büyük Millet Meclisi tatile girdiği için bizim de çalışmalarımız orada kesilmiş oldu. 1 Ekim itibarıyla, yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmaya başlamasıyla Komisyon çalışmalarımız da devam etti. Yaklaşık üç aydır çalışmalarımız devam ediyor. Her hafta yapmış olduğumuz toplantılarda üniversiteden akademik kariyerdeki, bu konuyla ilgili değerli hocalarımızın görüşlerini ve önerilerini aldık. Yine, ilgili, paydaş bakanlıklarla, ilgili müsteşarlar ve yetkililerle görüşerek onların görüşlerini aldık. Ayrıca firmalarımızı davet ederek onların problemlerini dinledik. Yine, çölyak dernek başkanlarımızın, her toplantımızda en az iki dernek başkanımızın fikirlerini, onların günlük yaşantılarındaki sıkıntıları dinleyerek onların görüşlerini ve önerilerini aldık. Kısaca, oradaki, Meclisteki çalışmalarımızdan sonra sahaya inerek ilk toplantımızı Şanlıurfa’da, daha sonra Bursa’da, sonra da Kayseri’de yapıyoruz.

İlberi gezdiğimizde, özellikle Şanlıurfa ve Bursa’daki genel çalışmalarımızda çölyaklı hastaların evlerini ziyaret etme fırsatımız oldu. Oradaki ailelerin sadece bir kişi değil, hele Urfa’da ziyaret ettiğimiz ailenin neredeyse tamamının; dört çocuğun, annenin, hepsinin çölyaklı olduğunu gördük. Ailelerin, özellikle annenin o çocuklara –günlük yaşantılarındaki- büyük bir fedakârlıkla glütensiz gıdaları teminindeki zorlukları dinledik. Yine, Bursa’da engelli kardeşlerimizdeki çölyaklı hastaların sıkıntılarını bizzat yerinde görerek tespit ettik. Bugün Kayseri’deki bu toplantımızdan sonra da iki tane ailemizi ziyaret edeceğiz, onları da tespit etmiş olacağız.

Türkiye’de, bilinen, özellikle Sağlık Bakanlığına kayıtlı bulunan, raporu olan yaklaşık 70 bin tane çölyaklı hasta grubu mevcut. Ama genel anlamda baktığımız zaman, bu rakamın Türkiye genelinde en az 10 kat daha fazla olabileceğini tahmin ediyoruz. Çölyak testleri, kan testiyle birlikte “immüoglobulin A” dediğimiz bir proteini tespit ederek, şüphelenilerek bakılıyor. Bu, kesin teşhis olmuyor. Şüphelenilen hastalara hastanelerde, gastroenteroloji kliniklerinde, orada direkt ince bağırsak

biyopsisi yapılarak patolojik olarak teşhis konuluyor. O zaman, teşhisi zor bir hastalık. Ancak, teşhisi zor hastalık, hayatın her döneminde ortaya çıkabiliyor. Altıncı ayında başlayıp ölünceye kadar bu hastalığı tespit etmek mümkün. Ancak, altıncı ayından önce çok çölyaklı hastayı tespit etmek biraz zor bir hadise iki nedenden dolayı. Birincisi: Altı ayına kadar genelde çocuklar anne sütüyle beslendikleri için glutenle karşılaşmamış oluyor, dolayısıyla hastalık ortaya çıkmamış oluyor ama bir diğer şey de çocuğa yapılacak endoskopik müdahalelerin daha zor olduğunu ifade etmekte fayda var. Biz çölyaklı hasta grubunun, daha doğrusu çölyak olabilecek hastaların tüm birimlerle birlikte çalışarak tespitini de kolaylaştırma yönüne gitmiş olacağız. Bu açıdan gastroenteroloji kliniklerimize büyük görev düşüyor. Burada başından beri fikirlerine başvurduğumuz değerli bir hocamız da gastroenteroloji doçentimiz de bizimle beraber, kendisine teşekkür ediyoruz. İnşallah bundan sonraki dönem içerisinde de aynı duyarlılıkla devam edeceğini ifade etmek istiyoruz.

Bugün burada, özellikle konuşmacı olarak milletvekili arkadaşlarımızın görüşlerini alacağız. Değerli Bakanımız teşrif ettiler, hoş geldiniz diyoruz ona da, Taner Yıldız Beyefendi'ye. Yine, belediye başkanlarımız buradalar. Kayseri ilindeki çölyaklı hastaların mevcudiyeti için onların çok yoğun çalışma programlarını biliyoruz, onları dinleyeceğiz. Yine, daire müdürlerimiz var, onlardan yardım isteyeceğiz. Dernek başkanlarımız var, onları dinleyeceğiz. Firmalarımız var, onların da fikirlerini aldıktan sonra öğleden sonraki toplantıda da bire bir ev ziyaretlerini yapmış olacağız.

Şimdi, sırasıyla, ben değerli milletvekillerime söz vermek istiyorum. Başta Değerli Enerji Bakanımız Taner Yıldız Bey'e tekrar hoş geldiniz diyorum.

Yılmaz Bey'den başlayalım. Yılmaz Bey, buyurun.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Çölyak Komisyonumuzun Değerli Başkanı, Değerli Bakanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Valim, çok kıymetli kaymakamlarım, belediye başkanlarım, çölyak derneklerimizin kıymetli başkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisinden buraya kadar bizimle gelen değerli arkadaşlarım, kıymetli basın, değerli misafirler; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum. Bu toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. İnşallah güzel sonuçlar olacağını, güzel sonuçlarla buradan ayrılacağımızı düşünüyoruz.

Yaklaşık beş altı aydır Komisyonumuz muhtelif toplantılar gerçekleştirdi. Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi, başta çölyak hastalarımızdan... Aslında bunu bir hastalık olarak kabul etmiyoruz ama gluten alerjisiyle mücadele eden çok kıymetli hastalarımızdan ve dernek başkanlarımızdan, derneklerimizden, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Komisyon toplantılarında çok önemli geri bildirimler aldık. Bunun dışında, çok değerli bilim adamlarından güzel, önemli bilgiler elde ettik. Glütensiz diyetle alakalı birtakım fabrika çalışmaları yapan, ürünleri üreten çok kıymetli firma sahiplerini dinledik; sorunlarını, sıkıntılarını, çözüm önerilerini sahada görmüş olduk. Şanlıurfa'da, Bursa'da ve Kayseri'mizde olmak üzere il ziyaretlerimiz de gerçekleştirilmiş oldu. Farklı partilerin yani Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan dört tane siyasi partinin ortak önerisiyle, siyasetüstü bir araştırma komisyonuyla kurulduğu için muhalefet olmadığını... Dolayısıyla, çölyak hastalarımızın günlük yaşantılarına bundan sonraki süreçte nasıl faydalı olacağımız noktasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun yapıcılarını gerek kanun gerek yönetmelikler çıkartılması noktasında çölyaklı hastalarımızın günlük yaşantılarını kolaylaştıracak birtakım önlemler alınacak.

Bu manada, biz Başkanımız başta olmak üzere Komisyon üyeleriyle birlikte Maliye Bakanlığımız, Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığımız, Ekonomi Bakanlığımız, SGK'yle alakalı Çalışma Bakanlığımız olmak üzere pek çok bakanlıklarla bire bir görüşülerek çıkartılacak sonuçlardan, raporlardan derlediğimiz birtakım kanuni düzenlemeleri gerek Türkiye Büyük Millet Meclisinde

gerekse de yönetmelik manasında bakanlıklarımızın alacağı önlemlerle birlikte çölyaklı, glüten hipersensitivitesi veya alerjisi olan vatandaşlarımız, kardeşlerimiz için el birliği vererek çok önemli bir çalışmaya imza atmış bulunuyoruz.

Ben diğer milletvekili arkadaşlarımızın, glütenle alakalı, çölyakla ilgili dernek başkanlarımızın, STK başkanlarımızın, üyelerimizin konuşmalarını da yapacağını düşündüğüm için sözlerimi burada toparlıyorum. Bizi Kayseri'ye davet eden, misafir eden, bizi ağırlayan, özellikle ikramlarından izzetlerinden hiç çekinmeden çok cömert ikramlarda bulunan başta İsmail Başkanımız olmak üzere Kayseri'de Sayın Bakanımıza, Sayın Valimize, belediye başkanlarımıza, kaymakamlarımıza, siz hazırna, bizimle beraber buraya kadar gelen çölyak dernek başkanlarımıza ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çalışma arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyor, sizlere saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Yılmaz Tezcan Milletvekilimize.

Şimdi de konuşma sırasını Bursa Milletvekilimiz Bennur Karaburun Hanım'a veriyorum.

Buyurun.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Komisyonumuzun kıymetli Başkanı, Değerli Bakanım, yine Komisyonumuzun kıymetli milletvekili üyeleri, değerli belediye başkanlarım, kıymetli kaymakamlarımız, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli müdürleri, sivil toplum kuruluşlarımızın kıymetli dernek başkanları, velhasıl, hanımefendiler, beyefendiler, basınımızın güzide mensupları; ben de hepinizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum ve Kayseri'de bulunmaktan dolayı memnuniyetimi ifade etmek istiyorum.

Öncelikle kıymetli Komisyon Başkanımıza bizi burada ağırladığı için çok teşekkür ediyorum. Sayın Bakanımıza da, Kayserili, ev sahipliği yapan değerli belediye başkanlarımız ve kaymakamlarımıza da çok teşekkür ediyoruz.

Gerçekten, çölyak, şimdiye kadar hiç dokunulmamış da demeyelim de biraz ihmal edilmiş bir grubun olduğu, alerjik bir bünyesi olan vatandaşlarımızla doluydu. Bizler Komisyon olarak 17 Hazirandan beri çalışıyoruz. Az önce Başkanımızın da belirttiği gibi, dört siyasi partinin onayıyla kurulmuş olması gerçekten de hepimizi yüreklendirdi. Burada hepimiz çözüm odaklı bir şekilde çalıştık; kamu kurum, kuruluşlarını dinledik; ithalatçı firmalarımız, ihracatçı firmalarımız ve üretici firmalarımızı, çölyak dernek başkanlarımızı, hepsini dinledik ve çok güzel bir şekilde bir rapor çıkarttık. Hamdolsun bitmek üzere, bu da son toplantımız Allah'ın izniyle. İlgili bakanlıklarla görüşmelerimizi yaptık, yapmaya devam ediyoruz. İnşallah, Sayın Vekilimizin de bahsettiği gibi, biz de kanun yapıcılar olarak üzerimize ne düşüyorsa... Ben çölyak ailele birlikte bu yolculuğu beraber yürüttüğüm için gerçekten çok mutluyum. Hiç ummadığım insanlarla ülkemizin farklı şehirlerinde birçok başkanla birlikte akrabadan daha yakın oluyorsunuz. Çünkü ortak bir sorunuz var ve o ortak soruna birlikte çözüm bulabilmek için mücadele ediyorsunuz. Bu konuda ben hepinize ayrı ayrı çok teşekkür ediyorum ve sizleri tanıdığım için çok mutluyum. Bu Komisyondaki gerçekten herkese çok teşekkür ediyorum. Çünkü hepimiz gönüllülük esasıyla “Ne yapabiliriz?”in cevabını bulmak için mücadele ettik. Hayırlara vesile olacağı inancı içerisindeyim.

Ben de çok uzatmak istemiyorum lafi. Hepinize çok teşekkür ediyorum. Hayırlara vesile olsun inşallah son toplantımız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Değerli Milletvekili arkadaşımıza.

Şimdi sözümüzü yine Milletvekilimiz Mehmet Ali Cevheri Bey'e bırakıyorum, AK PARTİ Şanlıurfa Milletvekilimiz.

Buyurun Mehmet Ali Bey.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Başkanım, Kıymetli Bakanım, milletvekili arkadaşlarım, Değerli Vali Yardımcım, kaymakamlarımız, kurumlarımızın değerli yöneticileri, çölyak ailesinin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Kayseri’de bulunmaktan mutlu olduğumu özellikle ifade ediyorum. Daha önce Kayseri’ye gelmiştik ama bugün Kayseri’nin çok farklı bir yönünü gördüm, çok gelişmiş. Bu noktada da emeği geçen insanlara çok teşekkür ediyorum.

Malumunuz, Çölyak Komisyonu dört partinin ortak teklifiyle kuruldu ama bu Komisyonun çok güzel özellikleri var. Birincisi: Gönüllülük esasına göre kuruldu. İkincisi: İnsani amaçla kurulan bir komisyon. Üçüncüsü ise bütün arkadaşlarımız çok ilgili ve bu sonuç bir çölyak ailesini oluşturdu Bennur Vekilimin de ifade ettiği gibi. Sizlerle bir aile olduk ve hiçbir zaman bu ailenin dışında kalmamak adına hep müdahil olmaya çalıştık.

Şimdi, tabii, milletvekillerimiz, derneklerimiz, hastalarımız, üretici firmalarımız ciddi manada fedakârlıklar yaptılar bu aşamada. Bizler Şanlıurfa’da bir farkındalık oluşturduk. Aslında çölyak hastalığını duyuyorduk ama mahiyetini çok da bilmiyorduk. Bizler de bu noktada hem eğitildik ve yine eğitmeye devam edeceğiz. Sağlık İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü ve Çölyak Derneğimiz bir protokol yaparak çölyak hastalığı için okullarımızda bir tarama başlattık ve bazı okullarda, hatta öğretmenlerin de hasta olduğunu gördük, bugüne kadar farkında değiller. Biz bu faaliyetimizi şimdi merkezde başlattık, aşama aşama ilçelerimizde de başlatacağız bunu inşallah ve önceden bu hastalık varsa en azından teşhisini ve tedavi olmasını sağlamaya çalışacağız. Ben bunu diğer illerimizdeki şeyler için de öneriyorum. Özellikle Kayseri’de böyle bir faaliyet başlatılırsa çok iyi olur. Birçok ailemiz farkında değiller. Dolayısıyla bu, çocuğun özellikle ileriki yaşamında ciddi manada birtakım sıkıntılara sebep oluyor.

Baktığımızda, özellikle bu süreçte bakanlıklarımızı da ziyaret ettik. Bakanlıklar düzeyinde de bakanlarımız yine çölyak hastalığından haberdar oldukları gibi yine müsteşar ve müsteşar yardımcısı seviyesinde bir komisyon inşallah oluşacak. Tabii, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı gibi birçok bakanlığımız, bu noktada, inşallah en azından müsteşar yardımcısı seviyesinde üye verecekler. Ben inanıyorum ki yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SGK... Hatta SGK bu noktada bir çalışma başlattı, Maliye Bakanlığı çalışma başlattı. Yine, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı... Tarım Bakanımız zaten daha önce Komisyon üyemizdi. Onun Komisyon üyemiz olması da önemli bir avantaj, orada çalışmalar başlatıldı.

Bu rapor sonucunda ben bu kardeşlerimiz için çok güzel bir sonuç çıkacağını umuyorum, düşünüyorum ve inşallah da... Çünkü iyi niyetle hareket ettik, ihlasla hareket ettik, bu işe girerken hiçbir siyasi beklenti olmadan işin içine girdik. Dolayısıyla bir işin içerisinde ihlas olursa, inanç olursa ben sonucun çok güzel olacağını düşünüyorum.

Yine, bu toplantıyı tertip eden İsmail Başkanıma ve değerli Kayserili kardeşlerime çok teşekkür ediyorum. Bu toplantının sonucunun bütün ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Mehmet Ali Cevheri kardeşimize.

Şimdi de söz sırasını Değerli Bakanımız Taner Yıldız Bey’e vermeden önce bir iki kelime etmek istiyorum.

Kendisine huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. Yıllardan beri, ilk günden beri birlikte, beraber çalıştığımız, özellikle Kayseri’de pek çok güzelliklere imza attığımız, hep önümüzü açan, nerede sıkıntıya düşsek yardıma ilk koşan değerli kardeşlerimizden bir tanesi Sayın Bakanımız. Ben bu anlamda kendisine teşekkür ediyorum. Bugün de sabah ta Ankara’dan çıkarak toplantımıza özellikle iştirak için geldi. Bu manada da ayrıca teşekkür ediyorum.

Evet Sayın Bakanım, tekrar hoş geldiniz, şeref verdiniz diyorum, buyurun efendim.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Değerli arkadaşım Çölyak Komisyon Başkanımız, milletvekili arkadaşlarım, kaymakamlarımız, belediye başkanlarımız, Kayseri’imizde görev yapan ve Çölyak Komisyonunda da bulunan değerli müdür arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları, tabii, sivil toplum örgütlerimiz, derneklerimiz, onların başkanları; ben de heyetinizi saygıyla, sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Öncelikle, son derece takdir edilmesi gereken bir çalışmaya... İsmail Tamer Milletvekilimizin, arkadaşımızın ve değerli milletvekili arkadaşlarımızın da öncü olmalarıyla beraber bir farkındalık oluşturduğumuz bir kaleminden bahsediyoruz. Konuşmasının başında da bahsetmişlerdi; görünür 70 bin, herhâlde daha fazlası var bunun.

BAŞKAN – Evet.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Kayseri’imizde de 3 bin kadar hastamızla beraber bu işin farkındalığı oluşturuluyor. Tabii, aynı şekilde Uyuşturucu Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye’nin en büyük problemlerinden birisi hâline gelen bu konuyu hem yaşamayla hem de yürütmeyle beraber bunun üstesinden gelinecek bir noktada. Bu son derece takdir edilecek bir husus. Ben özellikle teşekkür ediyorum. Sivil toplum örgütlerimize de şimdiye kadar yapmış oldukları hazırlıklardan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, Türkiye’de sağlık sistemi –konuşmalarda da bahsedildi- büyük bir değişim içerisinde, büyük bir dönüşüm içerisinde. Bunun en büyük kalemi, özellikle 2002 yılında bu ülkenin idaresine konan güçlü irade gelmeden önce bütün sağlık sistemiyle alakalı yapılan bütçenin toplam miktarı 13,5 milyar TL civarındaydı... Şu anda bunun bütçeden aldığı pay, yüzde 700’ün üzerindeki bir artışla beraber -geldiği- 112 milyar TL civarında. Millî Eğitimle beraber en yüksek payı sağlık sektörü alıyor. Biz bütün kalemlerini yani sağlık çalışanlarını, doktorlarımızı, teknisyenlerimizi, öncelikle arzı artırıp vatandaşımızın bundan alacağı hizmeti çoğaltmaktı. Fiziki şartlar, malum, uygun değildi. Bunların artırılmasıyla alakalı çok ciddi çalışmalar yapıldı ve mesela, çok fazla rakama boğmamak açısından bir kalem vermek istiyorum. Burada Sağlık İl Müdürümüz var, başhekimlerimiz var, arkadaşlarımız var. 870 tane yoğun bakım yatağı şu anda 13.222’ye çıktı. Hastanelerin sayısı, doktorlarımızın sayısı, hasta, poliklinik sayısı, aynı şekilde arttı. Arz arttıkça lineer şekilde değil “exponential” şekilde bunlar arttı. Çünkü o imkânı bulan kişiler... Bir kısım doktor arkadaşlarımızla konuşuyoruz. İsmail Tamer Milletvekilimiz de, Yılmaz Bey de sağlık sektörünün içerisinde, diğer arkadaşlarımız da sağlık sektörünün içerisinde geliyorlar. “Bir muayene edeceğim.” dediğinde heyecanlanan 45 yaşında bir hastaya soruyor doktor: “Hayırdır, bir şey mi oldu?” “İlk defa muayene olacağım.” diyor. Bu, 2004 yılında gerçekleşiyor. “Ben şimdiye kadar...” diyor. “Hastaneye ilk defa mı geliyorsun?” diyor. “İlk defa gelmiyorum ama ilk defa muayene olacağım.” Tabii, buna benzer çok ilginç örnekler var ve 20 bin hastaya bir tane muayene odası düşerken şu anda 2.500 hastaya bir muayene odası düşüyor bütün toplam yıl içerisinde. Bu imkânlar arttırıldıkça sosyal güvenlikle alakalı şu anda hiçbir güvencesi olmayan 18 yaşın altındakiler dahi bu hizmetlerden yararlanabiliyorsa Türkiye Cumhuriyeti’nde sosyal devlet anlayışı, hamdolsun, önemli ölçüde tahakkuk etmiş demektir. Türkiye, bütçesiyle, siyasetiyle, idaresiyle, sosyal yapısıyla, başta sağlık sistemleriyle beraber normalleşmeye devam edecektir. Her ne kadar yanlardan çekiştiriyor olurlarsa olsunlar, her ne kadar bizi başka bir yöne iletmeye çalışırlarsa çalışsınlar biz yolumuza devam edeceğiz ve insanımıza sağlıklı bir şekilde bu hizmeti devam ettireceğiz, inşallah bu hizmetleri daha da yoğunlaştıracğız.

Çok fazla konuşulacak rakam, çok fazla ilerleme, çok fazla değişim var ama ben, dediğim gibi, temel hatlarıyla beraber sağlıktaki dönüşümün, ilerlemenin ve büyümenin Türkiye’nin büyümesinde bir istisna olmadığını, tam tersi, ana moderatör olarak sürükleyen sektörlerin başında geldiğini, bunu da

insanımızın fazlasıyla hak ettiğini düşünerek bir kez daha her birinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Başta İsmail Tamer Milletvekilimiz olmak üzere emeği geçen bütün milletvekili arkadaşlarımıza bu farkındalığı oluşturdukları ve vurguladıkları için de bir kez daha teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun.

Her ne kadar Enerji Bakanlığı yaptıysa da sağlıktan sorumlu bir bakanımız olarak biz onu hep öyle değerlendirdik. Çünkü benim başhekimliğim döneminde de Ankara’da yoğun bir programa Sayın Sağlık Bakanımızla birlikte Taner Yıldız Bakanımızın her zaman katkı verdiğini biliyorum, ellerine sağlık diyorum, Allah razı olsun kendisinden.

Evet, bu toplantımızın aslında bugün Kayseri’de yapılmasının en büyük nedenlerinden birisi, değerli belediye başkanlarımız. Kendilerine, başta Melikgazi Belediye Başkanımız Memduh Büyükkılıç, Kocasinan Belediye Başkanımız Ahmet Çolakbayrakdar, yine Talas Belediye Başkanımız Mustafa Palancıoğlu, Hacılar Belediye Başkanımız Doğan Ekici Bey’e de ayrıca tekrar teşekkür etmek istiyorum. Çünkü onların emeklerini bir kez daha ifade etmekte fayda var diye düşünüyorum.

Şimdi söz sırasını Sayın Valimiz yerine Sayın Vali Yardımcımız Hüseyin Nail Anlar Beyefendiye vereceğiz ama Sayın Valimizin de mesajını burada iletmekten büyük bir mutluluk duyacağım. Hepinize ayrı ayrı selamları var. Çünkü şu anda İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’yla bir interaktif görüşmesi olduğu için toplantımıza katılamadılar.

Evet, Sayın Vali Yardımcım, buyurun efendim.

KAYSERİ VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN NAIL ANLAR – Sayın Bakanım, sayın vekillerim, basınımızın güzide mensupları, saygıdeğer misafirler; Sayın Başkanımızın da buyurdukları gibi Sayın Valimiz şu an bir konferans içerisinde. Bilahare, toplantımızın ilerleyen saatlerinde kendileri teşrif edecekler.

Ülkemizde çok yaygın görülmesine rağmen fazla bilinmeyen çölyak hastalığının ilimizde araştırılması, hastalarla ve yakınlarla görüşülerek sorun ve taleplerin yerinde tespit edilmesi için gerçekleşen çalışma ziyareti kapsamında Sayın Komisyon üyelerimiz ilimize hoş geldiler, şeref verdiler dileğimle sözüme başlıyorum.

Çölyak, sindirim sisteminin glüten içeren gıdalara karşı tepki göstermesiyle birlikte oluşan ve insan sağlığını farklı şekilde etkileyen ciddi bir rahatsızlık. Az evvel sayın vekillerimiz de bu konuya ayrıntılı bir şekilde değindiler. Bu rahatsızlığın konunun uzmanları tarafından araştırılarak hastalığın teşhisi, sebepleri, sonuçları ve bu hastalığa maruz kalanlara sağlanabilecek yardımlar hususunda ilimizde bir araştırmanın gerçekleşiyor oluşundan son derece memnunuz Valilik olarak. Şüphesiz, devletimizin mevcudiyeti ve istikbali için sağlıklı bireyler ve sağlıklı bir neslin varlığı son derece önemli, bu tartışılmaz. Bu kapsamda toplum sağlığını tehdit eden her türlü hastalığa, etkiye karşı devlet olarak gerekli önlemleri almak, araştırma yapmak ve yeni tedavi yöntemleriyle vatandaşlarımıza hizmet vermenin bilinci ve gayreti içerisindeyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle Çölyak Hastalığı Araştırma Komisyonunda yer alan ve bu organizasyonu gerçekleştirmek üzere katkıda bulunan herkese teşekkürlerimi sunuyor, kendilerine ilimize teşriflerinden dolayı tekrar hoş geldiniz diyor çalışma ziyaretinin ülkemiz ve vatandaşlarımız için hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Vali Yardımcım.

Şimdi de sırasıyla Kocasinan ve Melikgazi kaymakamlarına söz vereceğim.

Evet, Kocasinan Kaymakamımız Mustafa Kılıç Beyefendi, buyurun.

KOCASINAN KAYMAKAMI MUSTAFA KILIÇ – Sayın Bakanım, sayın milletvekillerimiz, çok kıymetli katılımcılar; biraz önce de ifade edildiği gibi ülkemizin önemli sağlık sorunlarından olan çölyak hastalığının Meclisimiz tarafından ele alınarak bu konuda devletin tüm birimlerinin sorunun çözümüne katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirdiği bu toplantıya hepiniz hoş geldiniz, Kayseri’imize şeref verdiniz.

Çölyak hastalığının, tabii, birçok devlet teşkilatını ilgilendiren yönleri var. Özellikle, hastalığın teşhisiyle ilgili sağlık teşkilatımızın, bunları tüketecek olan gıdaların üretimiyle ilgili olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının; bu kişilere sağlanacak sosyal desteklerle ilgili olarak Sosyal Güvenlik teşkilatımızın ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımıza bağlı olarak görev yapan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının konuyla ilgili olarak yapabileceği oldukça önemli çalışmalar var. Tabii, Komisyon çalışmalarının tamamlanmasını müteakip bu konuda yapılacak yasal düzenlemeler ve bu hastalığa maruz kalanlara sağlanacak sosyal desteklerle ilgili olarak önümüze zannederim bir yol haritası çıkacaktır.

Şunu da özellikle belirtmek istiyorum: Meclisimizin bu tür sosyal sorunlarla ilgili olarak, biraz önce de ifade edildiği gibi, özellikle uyuşturucu bağımlılığı ve diğer teknolojik bağımlılık gibi hususlarda da çalışmalar yapması ve bire bir bunları, sahaya çıkarak yerinde tespitlerle önümüze koyması ve çözüm önerilerini ortaya koyması oldukça önemli bir husus. Bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza ve bu çalışmalara destek veren sayın milletvekillerimize ben huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Bugün yapacağımız, çölyakla ilgili Kayseri’deki bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Kocasinan Kaymakamımıza.

Şimdi de Melikgazi Kaymakamımız Sayın Erkaya Yırık’ı dinleyelim, buyurun.

MELİKGAZİ KAYMAKAMI ERKAYA YIRIK – Saygıdeğer Enerji ve Tabii Kaynaklar eski Bakanımız, Meclis Araştırma Komisyonunun çok kıymetli Başkanı Doktor İsmail Tamer Milletvekilimiz, aramızda bulunan misafir milletvekillerimiz, belediye başkanlarımız, çölyakla ilgili olan kurulmuş dernek mümessilleri ve yine, bu hastalığın gerek teşhisinde, tedavisinde, ülkemizde önemli hizmetleri olan, başta Doktor Sema Hanım gibi kıymetli akademisyenlerimiz, basınımızın güzide mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Meclisimizin, milletin iradesinin mümessili olarak, temsilcisi olarak çölyak hastalığına yakalanmış, yakalanma riski olan ve bu hastalığını ifade edemeyen, ifade etse de çoğu zaman efradını cami, ağyarını mâni bir şekilde anlatamayan vatandaşlarımıza sahip çıkması gerçekten milletin iradesinin de vatandaşımıza faydalı bir şekilde döndüğünün en büyük ispatı.

Çölyak hastası, sayısal olarak bugün belki bir kalp krizi, kalp hastalığı, değişik hastalıklar gibi yaygın değil. Öyle olmasa da görev yapmış olduğum 10’uncu yer olan Melikgazi’de de az da olsa çölyak hastalığıyla ilgili vatandaşlarımızın olduğunu biliyoruz. Çölyak hastalarının durumları diğer hastalıklar gibi çok da değil aslında, çok benzer tarafları yok. Çölyak hastaları çoğu zaman bilinmiyor. Çölyak hastalarının durumları, sosyal statü farkı da ortaya koymuyor, herhangi bir sosyal statüden vatandaşlar bu hastalıkla karşı karşıya kalabiliyor. Biz bunu, haftalık yapmış olduğumuz sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıf mütevelli heyet toplantılarımızda da görüyoruz ve müşahade ediyoruz ki vatandaşlarımız asgari ücretle geçinirken bir taraftan, çölyak hastası olan aile bireyleriyle, anne babayla, çocukla, onların tedavisi ve beslenmesiyle mücadele etmeye çalışıyorlar. Düünden daha fazla bir şekilde devletimiz, dezavantajlı gruplara, vatandaşlara bu türden sosyal yardımları ihtiyaç

sahiplerine fazlasıyla göndermeye çalışıyor ve gönderiyor. İnsanlarımız, vatandaşlarımız, hangi statüde olursa olsun herhangi bir eksikliği, herhangi bir noksanı mutazarır olduğu bir durum vaki olduğunda devletini hemen yanı başında buluyor, çölyak hastalığında da aynı zamanda.

Ben Melikgazi Kaymakamı olarak bu hastalığa sahip çıkan, devletimizin, vatandaşlarını yalnız bırakmadığı, araştırma komisyonu kurarak ilgilendiği bu konuda, başta Sayın Meclis Araştırma Komisyonu Başkanımızı ve tüm katılımcıları, akademisyenlerimizi tebrik ediyorum. İnşallah, bu çalışmayla, Türkiye’de bu hastalığa yakalanmış, bununla mücadele eden insanlarımızın, kardeşlerimizin işlerinin daha da kolaylaşacağını düşünüyorum. Hepinize sevgiler ve saygılar sunuyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Melikgazi Kaymakamımıza da.

Şimdi de buraya gelmemizde, bu imkânları sunmamızda, yine Kayseri’deki çölyaklı hastalara büyük oranda yardım etmekte fedakârlık yapan, emeklerini esirgemeyen değerli belediye başkanlarımıza söz vereceğim.

Memduh abimizden başlamak üzere, doktor olması hasebiyle sözü Memduh Büyükkılıç’a bırakmak istiyorum.

Buyurun.

MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI MEMDUH BÜYÜKKILIÇ – Sayın Bakanım, Değerli Komisyon Başkanı ve kıymetli üyeler, Değerli Vali Vekilimiz, kıymetli kaymakamlarımız, belediye başkanlarımız, değerli bürokratlarımız ve Ege Tiptan gelip bizi burada onurlandıran Değerli Hocamız ve çölyakla ilgili dernek başkanlarımız, kıymetli aileleri; öncelikle bu güzide heyeti Kayseri’imizde ağırlamaktan hepimiz keyif alıyoruz. İsmail Bey Milletvekilimiz bu konuyu açınca geçmişte milletvekilliği yapmış birisi de olunca herhâlde biz, doktor olmanın da getirisiyle “Bu konuyu mutlaka Kayseri’de hayata geçirmeliyiz, bir bakıma toplantının son çalışmasını Kayseri’de mutlaka yapmalıyız.” anlayışıyla hareket ettik. Sağ olsun burada sevilen sayılan bir milletvekilimiz olarak tüm belediye başkanlarımızı bu işin içerisine dâhil etti ve şimdi biz buradayız, sizlerin hizmetindeyiz.

Amacımız hem sağlık boyutuyla hem sosyal boyutuyla çok önem arz eden, toplum içerisinde hakikaten bir bakıma tespitinde –teşhisinden öte tespitinde- çok zorluk çekilen bir alanda çalışıldığını hatırlatmak isterim. Bu alanda ister istemez hepimize sorumluluklar düşüyor. Hiçbir kimse, “Neme lazım.” ya da “Bana ne.” diyemez. Bizim bir bakıma 1 liraya yemiş olduğumuz ekmeğe 10 liraya yiyen bir aileyi göz ardı etmemeliyiz, edemeyiz; basit bir örnek açısından söylüyorum. O açıdan, bu konuda herkes üzerine düşeni yapacak, bu konuda herkes bu alanda katkı sağlayacak. Yalnız, istismar etmek isteyenlere de fırsat vermemeliyiz. Sizlerin göstereceği yollarda, tespitlerimizle, komisyonumuzun yapacağı bu anlamlı çalışmayla biz de bunu yakinen takip edeceğiz. İnşallah Meclisimizden çıkacak kararları hayata geçirme konusunda üniversitemizle, devlet hastanemizle, sağlık müdürlüğümüzle, millî eğitim müdürlüğümüzle, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ekibiyle üzerimize ne düşüyorsa bu konuda iş birliğine varız diyoruz, emeği geçenleri kutluyorum. Kayseri’imize hoş geldiniz, sefalar getirdiniz, iyi ki varsınız diyoruz efendim, sağ olun.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Memduh Abi, 7 tane şapka saydın, şimdi, milletvekili, doktor...

MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI MEMDUH BÜYÜKKILIÇ – Vallahi, bize bu şapkaları giydiren millete minnet duyuyoruz.

BAŞKAN – Evet, Memduh ağabey, Allah razı olsun bize her şekilde, hem doktor olarak hem milletvekili abimiz olarak hizmet eden... Önümüzde bir büyüğümüz olarak her zaman örnek aldık. siyasi danışmanımız olarak her zaman kendisinden faydalanıyoruz. Bugün de bu tecrübeyi özellikle çölyaklı hastalara kullanıyoruz, kendisine ayrıca teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun efendim.

MELİKGAZİ BELEDİYE BAŞKANI MEMDUH BÜYÜKKİLİÇ – Sayın Başkanım, ben bir il belediye başkanı misafirin olarak teşrif ediyorum; müsaade ederseniz onu daha fazla belli etmeyin, affınıza sığınıyorum.

BAŞKAN – Tabii, çok teşekkür ediyorum size, estağfurullah.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Memduh ağabey kalkmadan önce, Başkanım müsaade ederseniz bir konuya değineceğim. Sayın Kaymakamımızın, sosyal statüde fark olmaksızın böyle bir hastalık deyince, sayın hocamızı da teyiden; şimdi, burada bir şey yapmak lazım, belki komisyonun toplantı tutanaklarından belki birine dercedilebilir. Şimdi, Türkiye’de buğday takribi 90 kuruş, 0,9 TL, un 1,5 TL, ekmeğin kilosu 3,5 TL, farklı vasıflarda, işte çavdarlı, buğdaylı, farklı vasıflardaki ekmeğin kilosu 7 TL; glutensiz ekmeğin kilosu 30 TL, pastanın kilosu 35 TL. Şimdi, burada bir yanlışlık var yani glutensiz ekmeği belki maddi imkânı uygun olanlar bunu rahat alabilirler ama eğer diğer vatandaşımız bunun için zorlanıyorsa belki konuda bir tavsiye kararı almakta fayda olabilir. Yani kendisi bir nevi ilaç gibi, artık öyle ilaçlar var ki 3 liraya, 5 liraya, 7 liraya aldığımız ilaçlar var. Değil mi yani? Sağlık İl Müdürlüğümüz, başhekimlerimiz burada. Bunun belki bir tavsiye kararı olarak ya onun fiyatının düşürülmesi için ayrı bir sübvansiyon gerekir veya bunun, glutensiz ekmeğin statüsünün değiştirilmesiyle alakalı bir işlem yapmak gerekebilir. Bir nevi ilaç gibi bir şey bu da.

BAŞKAN – Sayın Bakanım teşekkür ediyoruz.

Bu önerinizi dikkate alacağız. İnşallah raporlarımızda da bir çalışmayla belirtiriz diye düşünüyorum.

Evet, şimdi söz sırası, yine, emeğini esirgemeyen, bundan önce kendi bölgesindeki çölyaklı hastalara paketler hâlinde, evlere kadar götüren, daha önce bunu Haliliye Belediyesinde görmüştük. Yine burada da Kocasinan Belediyemizin de Değerli Başkanı Ahmet Çolakbayrakdar Beyefendi’nin bunu çok fazlasıyla yaptığını ben biliyorum. Bu toplantıdan sonra eminim ki çok daha fazla güzellikleri o hastalara iletacaktır, yapacaktır diye de düşünüyorum.

Sözü kendisine bırakıyorum, buyurun Değerli Başkanım.

KOCASİNAN BELEDİYE BAŞKANI AHMET ÇOLAKBAYRAKDAR – Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, Sayın Vali Vekilim, sayın kaymakamlarım, sayın belediye başkanlarım; hepinizi sözlerimin başında saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, çölyak dediğiniz, gluten hassasiyeti dediğiniz mevzuyla ilgili bizim bu konuyu öğrenmemiz birkaç yıl öncesine dayanıyor. Kocasinan bölgesindeki başarılı çocukların yurt dışına götürülmesiyle ilgili bir projemiz vardı. Bölgemizde okullarında birinci olan, üniversite sınavlarında ilk 100’e giren dereceli çocukları yurt dışındaki bilim müzesi gezisine götürüyorduk. Burada bir aile bana gelerek dedi ki: “Başkanım, benim kızım Türkiye 75’incisi, bu hakkı kazandı, sizinle birlikte yurt dışına gidecek ama bir sorunumuz var, çocuğum çölyak hastası. Eğer siz gidiyorsanız ve çocuğumla ilgilenirseniz ben göndereceğim, yoksa göndermeyeceğim.” Şimdi, ben o gün itibarıyla tabii çölyak diye bir şey duyuyoruz ama nedir, ne değildir, nasıl bir hassasiyettir, ne yapılır bilmiyorum. Dedim ki: “Bu konuyla ilgili eğer ki çocuğunuz ne yapılması gerektiğini biliyorsa, benim de bu konuyla ilgili yapacaklarım varsa muhakkak ki elimizden gelen ne varsa bunu yaparız.” Bana anlattı, dedi ki: “Yemesi, içmesiyle ilgili hassasiyeti var, ne yiyip ne yemeyeceğini biliyor ama siz orada, eğer ki bazı gıdalarla ilgili sıkıntı olursa yardımcı olmanız gerekir.” “Hayhay.” dedik. Biz tabii ki burada olağanüstü bir hassasiyetle neler yapılacağıyla ilgili biraz da dersimize çalışarak gittik. Yurt dışına bilim müzelerini gezmeye gittiğimizde, gerek Almanya’da gerek İtalya’da gittiğimiz lokantalarda, otellerde bu noktada orada gördük ki bu konuyla ilgili hakikaten orada ciddi bir hassasiyet var. Hatta bazı ürünlerin alınması noktasında da bilfiil ben de gidip marketlerden alırken o çocuğumuz için çok rahat bir şekilde ürünleri alabiliyorduk.

Tabii, daha sonra dönüşte, Kayseri'ye geldikten sonra, biraz daha bu işi öğrendikten sonra “Kocasinan bölgesinde acaba glüten hassasiyetiyle ilgili neler yapılabilir?” noktasında çalışmalara başladık. Zaman zaman da aileleri ziyaret ederek, çölyak rahatsızlığı olan aileleri ziyaret ederek onların dertleriyle dertlenmek, “Acaba ihtiyaçları nelerdir? Bir belediye olarak bizim onlara neler yapmamız gerekir?” noktasında çalışmalarımız oldu. Tabii ki, vatandaş nezdinde baktığınız zaman belediye, vatandaşın hayatını kolaylaştırma noktasında, onların mutluluğunu artırma noktasında elindeki imkânları gene vatandaşına seferber etme noktasında görevli bir kurum. Biz de buna bu noktadan bakarız ve bu şekilde de çalışmalarımızı devam ettiririz.

Aileleri gezdiğimiz zaman edindiğimiz intiba şu oldu: Ürünlere kolaylıkla ulaşılamadığı, her istediği ürünü her istediği zaman alamadığı, bazı ürünlerle ilgili ciddi manada fiyatının yüksek olduğu, bazen de imkânları olsa dahi bu ürünleri alamadığıyla ilgili serzenişlerde bulundular. Ben de buradan, hassaten, yeri gelmişken, muhakkak ki Komisyonumuz bu konularla ilgili araştırmalar yapmıştır, muhakkak ki onların gündeminde bu da vardır ama bir kez daha altını çizmek için söylüyorum: Bölgemizde bulunan, bizim şu ana kadar tespit ettiğimiz 70 ailenin çoğunluğunun serzenışı buydu, bu ürünlere kolay kolay ulaşılamıyor ve fiyatları çok yüksek.

Diğer ikinci bir nokta da özellikle küçük çocuklarımız, ilkökul çağındaki çocuklarımız. Okul içerisinde tabii ki her şeyi yiyemedikleri için ciddi manada bir hassasiyetleri var. Çocuklar da tabii kendi içerilerinde bu işe bakarken farklı gözle bakabiliyorlar. Yaymamız gereken, hiçbir şekilde -tabii ki ben doktor değilim, doktorlar bu işlerle ilgili daha kesin konuşacaklar ama- bu hastalık bulaşıcı bir hastalık değil. Oturduğunuz yerde, yan yana geldiğiniz yerde, sosyal hayatın içerisinde çölyak hastası demek, diğer bir insanla ilgili olumsuz bir netice demek değil. Bir hassasiyet olarak bunu da toplum içerisinde yaygınlaştırmak gerektiği, çocukların da rahatlıkla birbirleriyle iletişim içerisinde olmasının önünü açmak noktasında da bu bilincin, toplumsal bilincin artırılması gerektiğini düşünüyorum.

Evet, Kocasinan Belediyesi olarak biz belirli aralıklarla tespit etmiş olduğumuz, biraz önce de söylediğim 70 aileye gıda paketi hazırladık ve her bir aileye bu gıda paketinden belli zaman aralıklarıyla dağıtıyoruz. Bundan sonrasında yapılması gereken, bize düşen, Kocasinan Belediyesi olarak diğer kurum ve kuruluşlarla yapılması gereken iş birliğine de her daim açık olduğumuzu bir kez daha hatırlatmak isterim yeri gelmişken. İnşallah, bu hastalığa maruz kalanlar, şifa varsa bir an önce şifa bulmalarını Mevla'dan niyaz ediyoruz. Onun dışında da Kocasinan Belediyesi olarak her daim sizlerin hizmetinde olduğumuzun bir kez daha altını çiziyorum. Bu çalışmalardan dolayı emeği geçen milletvekillerimizin hepsine tek tek teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şimdi de söz sırası, Talas Belediye Başkanımız Mustafa Palancıoğlu'nda, buyurun.

TALAS BELEDİYE BAŞKANI MUSTAFA PALANCIOĞLU – Sayın Bakanım, Komisyon Başkanım, değerli milletvekillerim, Vali Vekilim, kaymakamlarım, belediye başkanlarım, bürokrat arkadaşlarım, çölyakla ilgili derneklerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Burada sizleri ağırlamaktan dolayı mutluluk duyuyoruz.

Tabii, biz belediyeler olarak, vatandaşlara en yakın birimler olarak sağlıkla ilgili yine en çok muhatabı olan birimler de bizleriz il sağlık müdürlüğüyle birlikte. Biz belediyeler olarak birçok bilgilendirmeler yapıyoruz. En son, şekerle ilgili il sağlık müdürlüğümüzle bir toplantı yapmıştık ve orada yaptığımız şeker ölçümünde, katılımcıların yüzde 60'ının şeker seviyesinin olması gerekenin çok üstünde olduğunu tespit ettik. Dolayısıyla burada sağlıkla ilgili baktığımızda maalesef, sağlığını koruyan, önlemlerini alan bir vatandaş kitlesi değiliz. Ülkemizde sağlıkta, evet, tedavisine önem veriliyor ama korunma yollarına çok önem verilmiyor. Ama ülkemizin son on beş yıldır, hakikaten

sağlık sektöründe çok ilerlediğini, çok hızlı, ucuz ve kaliteli bir sağlık hizmeti aldığını görüyoruz. Burada da çölyakla ilgili bir komisyonun kurulması, Meclisimiz tarafından araştırılması sağlıkla ilgili ne kadar iyi bir seviyeye geldiğimizi gösteriyor.

Tabii, anaokulundan başlayarak beslenmeyle ilgili bilgilendirilmeler yapılması gerektiğini düşünüyorum. Özellikle, endüstriyel gıdaların, katkı maddelerinin çok fazla kullanılmasından dolayı belki çölyak başta olmak üzere birçok hastalık oluşmaktadır. Dolayısıyla, eğitim müfredatına da belki sağlığı koruma yöntemleriyle ilgili bilgilendirilmelerin yapılmasının koyulması gerektiğini düşünüyorum. Dış fırçalamayla ilgili bile eğitim versek zannediyorum Türkiye’deki dış bakımını çok ucuza halledebiliriz. Yurt dışıyla ben kıyasladım, özellikle sağlık giderlerine baktığımızda, Avrupa ülkelerinde dış tedavisine harcanan miktar Türkiye’dekinin kat kat altında. Dolayısıyla biraz da ön bilgilendirmeye, bilinçlendirmeye bizim önem göstermemiz gerekiyor. Belki üç sene öncesine kadar ben de çölyak hastalığını bilmiyordum ama şimdi biliyoruz, bundan sonra da belediyeler olarak elimizden geldiğince çölyakla ilgili ve diğer hastalıklarla ilgili desteği vereceğiz.

Ben Komisyonun çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Tüm misafirlerimizi Kayseri’de ağırlamaktan dolayı memnuniyet duyuyorum. Hoş geldiniz diyorum.

BAŞKAN – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de Hacılar Belediye Başkanımız Sayın Doğan Ekici’yi mikrofona alayım.

Buyurun.

HACILAR BELEDİYE BAŞKANI DOĞAN EKİCİ – Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, Vali Vekilim, kaymakamlarım, belediye başkanlarım, müdürlerim, değerli protokol, hanımefendiler, beyefendiler, basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. Kayseri’imize hoş geldiniz, şerefler verdiniz.

Ben de dış hekimiyim, doktor değilim ama Başkanım...

BAŞKAN – Doktorsun.

HACILAR BELEDİYE BAŞKANI DOĞAN EKİCİ – Sağlık sektöründeyiz, evet. Çölyak hakkında biraz bilgim var. Sayın Bakanımızın dediği gibi, glutensiz ekmek fiyatı, hakikaten, eğer düşürülürse iyi olur diye düşünüyorum. Ben de Belediye Başkanı olarak elimden gelen desteği yapacağım. Talas Belediye Başkanımızın dediği gibi, dış konusunda da hakikaten dış macunu kullanma ve fırça kullanma olarak dörtte 1’i diyebilirim hatta beşte 1’i de... Yurt dışına göre az dış fırçalıyoruz, az macun kullanıyoruz. O yüzden, sağlıklı beslenme açısından hepimiz elimizden gelen desteği yapacağız.

Saygılar sunuyorum, hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Evet, şimdi, sözü sağlık müdürlerimize vermek istiyorum; başta, Sağlık Müdürümüz Ali Ramazan Bey’e.

Buyurun efendim.

KAYSERİ İL SAĞLIK MÜDÜRÜ ALİ RAMAZAN BENLİ – Değerli Bakanım, Kıymetli Başkanım, değerli milletvekillerim, muhterem hazırun; Çölyak Komisyonunun bir önceki toplantısına Mecliste katılma fırsatım olmuştu, orada bazı düşüncelerimi Başkan Bey’le paylaşmıştım, “Onlar kayda girsın diye bir sonraki toplantıda konuşun Kayseri’de.” demişti, ona yönelik birkaç konu arz edeceğim.

Öncelikle, koruyucu hekimliğin önemine vurgu yapan Başkanımıza teşekkür ediyorum. Koruyucu hekimlik bizim biraz göz ardı ettiğimiz bir noktada, tedavi edici hekimliği biraz ön plana çektik. Hâliyle, koruyucu hekimliği biraz daha önceliklememiz gerektiğini düşünüyorum.

Çölyak hastalığı “düşük prevalans hekimliği” dediğimiz yüzde 1’in altında bulunan hastalık grubuna giriyor. Dolayısıyla, sadece çölyak değil 200’e yakın bu şekilde hastalığımız var. Bu, düşük prevalans grubuna giren hastalıklarla ilgili bir daire başkanlığı kurulabilir, bunu önerebiliriz.

Diğer taraftan, çölyak hastalarının derneklerde kartlarının olmadığını öğrendim. Mutlaka derneklerin aynı diyabet hastalarında olduğu gibi çölyak hastalarına kart bastırmaları gerekiyor ve arkasına neler yememeleri gerektiğini... Çünkü, hastaneye gidiyorlar, hastanede “Çölyak hastasıyız.” demiyorlar veya belki şey olmuyor, burada farklı uygulamalara maruz kalabiliyorlar.

Diğer bir nokta, sağlık kurullarında çölyak hastalığının engellilik oranlarının iyi bir şekilde yani adil bir şekilde ortaya konulması gerekiyor. En azından tanı alanlara yüzde 20 engelli oranının verilmesi gerekiyor. Yani şöyle söyleyeyim: Malabsorbsiyon grubuna girdiği için, malabsorbsiyonda yüzde 10’dan fazla kilo kaybı olmayınca bunlar oran alamıyor ama zaten normal beslendiği zaman kilo kaybı olmayacak ama tanı aldığı zaman en azından bir yüzde 20 oran... Ben biraz engelli olduğum için alttan yukarı bakıyorum, hep yukarıdan aşağıya konuşuldu burada.

Tarama testi gündeme gelmişti Mecliste. Tarama testiyle ilgili kanıta dayalı gitmemiz gerektiğini düşünüyorum çünkü okullarda herkesin kanını alıp bakmaktan ziyade riskli grupların sadece taranması gerektiği... Kanıta dayalı literatür de bu şekilde söylüyor.

Diğer nokta, annelere bir öneri vermek istiyorum burada. Ek gıdaya başlarken pirinçli gıdalarla başlanmasının çölyak hastalığının oranını düşürebileceği yönünde yayınlar var, bunları da göz ardı etmemek gerekiyor. Yani pirinç, mısır, nohut, darı gibi, bunlarla ek gıdaya başlanması öneriliyor.

Diğer bir nokta da Değerli Bakanımızın özellikle vurguladığı ve benim de üzerinde durmak istediğim, diğer alanlarda da bu ürünleri üreten yerli firmaların sübvansile edilebilmesini sağlamak. Ki şu an mama firmaları, özellikle bebek mama ve yaşlı mama, özellikle yaşlı mama firmaları; 4 firma var, 4’ü de ithal yani yurt dışı firmalar. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili çalışacaklar için de ön açıcı düzenlemelerin yapılmasını, bu konunun önerilmesini siz değerli Komisyonumuza arz ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sağlık Müdürümüze.

Ama doğru, daha önce Sağlık Müdürümüzü de Meclisteki ziyaretlerinde tesadüfen biz o zaman Komisyonumuza davet etmiştik, Komisyon çalışmaları söz konusuydu. Başından sonuna kadar takip etti, önerilerini orada da ifade etmişti. Haklı olarak tarama testinin yapılamayacağını zaten ifade ediyorduk biz. Çünkü bilimsel olarak herkesi bu teste tabi tutmayı hem maddi açıdan hem de işin yine daha henüz yeni başlaması açısından çok anlamlı bulmadık, onu bilim adamlarımız da öyle söylüyor, o açıdan onu dikkate alacağız.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de sıra Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden Cevdet Bey’de.

Buyurun Cevdet Bey.

KAYSERİ GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA ŞUBE MÜDÜRÜ CEVDET AKYÜZ - Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri, öncelikle hoş geldiniz diyorum ben de.

Şimdi, öncelikle, Bakanlık olarak biz konu hakkında mevzuatları çıkartıyoruz zaten, “Glütensiz Gıdalar Tebliği”miz var ve en son, Tüketicinin Bilgilendirilmesi ve Etiketleme Yönetmeliği’nde de bu konuyla alakalı düzenlemeler var. Bununla alakalı, il müdürlüğü olarak bizim zaten genel denetim oranımız olsun, numune alma oranımız çok yüksek. Burada en önemli olan şey, sanırım, diğer toplantınızda da gündeme gelmişti, etiket üzerindeki yazılan bilgilerin doğruluğu. Yani gerçekten de “glütensiz” dediğimiz zaman, bunun içerisinde glüten var mı yok mu? Yani tüketicinin yanıltılmaması açısından 20 miligram/kilogramın altında glüten olması lazım glütensiz yazması için. Bu analizleri

de bizim Bakanlığımız Ankara ve İstanbul laboratuvarlarında yapabiliyor. Eğer ki buradaki çölyak hastalarımız bu konuyla alakalı herhangi bir sıkıntı yaşarsa, üzerinde “glütensiz” yazdığı hâlde hâlâ bu tarz sıkıntılar yaşıyorlarsa eğer, şikâyet yöntemiyle veya 174’e bildirme yöntemiyle biz o gıdalardan numune alalım, kontrol edelim. Düzenli kontrollerimiz zaten devam ediyor.

Diyeceğim bunlar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli İl Müdürümüzün ifade etmiş olduğu gibi, tabii, en sıkıntılı olay, bu glüten var mı yok mu, çapraz bulaşma var mı yok mu, onlardan çok bahsetmedik ama onu da ifade etmek lazım. Özellikle çapraz bulaşmaya çok dikkat etmemiz gerektiğini biliyoruz. O açıdan sizlere büyük görev düştüğünü de ifade ediyorum Tarım İl Müdürlüğü olarak.

Evet, şimdi de söz sırası Sosyal Güvenlik İl Müdürü Hacı Ali Hasgül’de.

Buyurun Hacı Ali Bey.

KAYSERİ SOSYAL GÜVENLİK İL MÜDÜRÜ HACI ALİ HASGÜL – Sayın Bakanım, Değerli Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, kaymakamlarım, Sayın Vali Vekilim, sayın belediye başkanlarım ve kıymetle bürokrat arkadaşlarım, değerli çölyak dernekleri, sayın basın mensupları; hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, biz, Kayseri’de Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü olarak sağlığın finansmanını yapıyoruz. Yani bu çölyak hastalarımıza, 18 yaşın altındaki hastalarımıza 108 TL, 18 yaşın üzerindeki 122 TL olmak üzere ödeme yapıyoruz. Kayseri ili için ödeme yaptığımız hasta sayısı 600 civarında. Biraz önce “3 bin” dediniz ama sanırım orada bir farklılık var Sayın Başkanım.

Şimdi, burada çevre iller de bize bağlı, 4 il. Bu 4 ildeki çölyak hastalarının da tıbbi onayını biz yapıyoruz ancak ödemelerini ilgili il müdürlükleri yapıyor.

Şimdi, burada, bizim bazı tespitlerimiz var. Burada, öncelikle çölyak hastalığıyla ilgili rapor bir yıllık veriliyor Sayın Başkanım. Biliyorsunuz, bu çölyak hastalığının tedavisi şu anda yok ve bu hasta vefat edinceye kadar bu glütensiz gıdayla beslenmek zorunda. Dolayısıyla bu raporların verilme süresi biraz daha uzatılabilir yani bir yıl bittiği zaman hasta mağduriyet yaşayabiliyor. Rapor bittikten sonra bir ay içerisinde raporunu yenilerse herhangi bir hak kaybı olmuyor ancak bir ayı geçirirse rapor tarihinden itibaren diye biliyoruz.

BAŞKAN – Hemen ifade edeyim: Onu iki yıla çıkardık.

KAYSERİ SOSYAL GÜVENLİK İL MÜDÜRÜ HACI ALİ HASGÜL – O çok güzel olmuş Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bir de tabii ki siz buyurdunuz, bu hastalığın tespiti, teşhisi, işte, ince bağırsak yapısı ve antikorların tespitiyle olabiliyor, masraflı bir şey. Bazı hastalarda 35-40 yaşında pik yapabiliyor bu rahatsızlık. Yani teşhis noktasında biraz sıkıntımız var. Bunun için ben özellikle Kayseri özelinde zaten İl Sağlık Müdürümüzden rica ediyorum; aile hekimlerimizden, geçmeyen ishal, vitamin eksikliği, kilo kaybı, şişkinlik gibi durumlarda “Ya, bunda da çölyak olabilir.” diye gastroya yönlendirmeleri konusunda ayrıca bir bilgilendirme yapılmasını talep ediyorum.

Bir de ödediğimiz miktarlar... Şu anda, biliyorsunuz, Sağlık Uygulama Tebliği’ne göre çok fazla şikâyet o yönden geliyor. Yani “Biz yaklaşık 350-400 TL’ye doyabiliyoruz ancak SGK 122 TL ödüyor.” Ancak Sağlık Uygulama Tebliği’nde belirtilen miktar bu olduğu için bununla yapabiliyoruz. Ancak şunu da söyleyebilirim: Sosyal güvenlik uygulamaları açısından dünyanın hiçbir yerinde olmayan imkânlarla sahibiz. O açıdan da tam olarak bir sosyal devletiz diyebiliriz Sayın Başkanım.

Sözlerim bu kadar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Ben de verdiğiniz bu bilgilere ek olarak şunu ifade etmek istiyorum: Biliyorsunuz, Türkiye’de Sağlık Bakanlığında 70 bin raporlu -hasta sayısı- var ancak bunların sadece 35 bini Sosyal Güvenlik Kurumundan yararlanabiliyor. Dolayısıyla Kayseri de bu rakamlar içerisinde. Kayseri ili olarak bizim tahmin ettiğimiz sayı 3 bin civarında ama demek ki Sağlık Bakanlığında da 70 bin raporlu sayısı olmasına rağmen sadece 35 bin kişi Sosyal Güvenlik Kurumuna vermiş. Bu, aynı oranda size de o şekilde yansımış olabilir.

Yardımlarınızla ilgili... 5 yaşına kadar 79 TL, 5 ila 15 yaş arası 122 TL ve 15 yaşından sonra da bunun 108 TL’ye düştüğünü bize ifade etmişti Sosyal Güvenlik Kurumu. Demek ki siz 2 şekilde uyguluyorsunuz: 15 yaşına kadar olana 108 TL, üzerine 122 TL olarak veriyorsunuz. Bunu biz Maliye Bakanlığıyla da görüştük, inşallah bu rakamları artırmayı planlıyoruz. Yoksa çok tatmin edici rakamlar değil bunlar. O açıdan teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi söz sırası Millî Eğitim Müdürümüz Osman Elmalı’da.

Buyurun.

KAYSERİ İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ OSMAN ELMALI – Sayın Bakanım, çok değerli milletvekillerim, Sayın Valim, belediye başkanlarım, kaymakamlarım, çok değerli STK’lar, il müdürü arkadaşlarım; hepinize ben de saygılarımı, muhabbetlerimi arz ediyorum.

Sayın Başkanım, ben de çölyak hastalığını -benim müdür yardımcım, eşi Zeynep Hanım’la beraber, Çolakbayrakdar Başkanımın şey yaptığı gibi- yeni öğrendim. Daha önceden duyuyorduk fakat ne kadar önemli olduğunu yeni öğrendik. Biz de Millî Eğitim Müdürlüğü olarak Tarım ve Sağlık İl Müdürlüğümüzle beraber bir AR-GE çalışması başlattık. Kayseri’de bizim tespit edebildiğimiz, bize ulaşan 1.610 çölyak hastası... Bu, tespit edilen, bildiklerimiz. Çalışmalarımıza başladık. Netice itibarıyla 640 öğrencimiz var. Onun da tespitini yaptık. Şimdi bu 640 öğrencinin okul okul, sınıf sınıf yaş gruplarına göre tespitini tamamlayıp... Çok Değerli Urfa Milletvekilimiz Mehmet Ali Cevheri Bey “Biz Urfa’da başlattık.” dedi, biz de burada ucundan başladık. Onu da ifade etmek istiyorum.

Netice itibarıyla şu sonuca ulaşıyoruz: Öncelikle bunları tanımak, bilgilendirmek, ondan sonra tedavilerine, neler yapıp neler yapılmamasına karar vermek gerektiğini öğrendim. Bundan sonra AR-GE birimine talimatı verdim. Bir proje hazırlayarak eğer uygun görürlerse belediye başkanlarımızla beraber ortak bir çalışmayla öncelikle öğrencilerimize, dolayısıyla velilerimize ulaşarak bu hastalığın beslenmesi, tedavisi üzerinde duracağız.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Değerli Müdürüm.

Çok önemli, özellikle kantinlerde çölyaklı öğrencilerimize o imkânı sağlamak önemli diye düşünüyoruz. Sağ olun, teşekkür ediyorum.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürümüz Nevzat Özer Bey’e sözü veriyorum.

KAYSERİ AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRÜ NEVZAT ÖZER – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli hazırun; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, her alanda olduğu gibi, tüm dezavantajlı kesime kucak açan, devletin büyüklüğünü ve hassasiyetini gösteren bir bakanlıktır. Komisyonumuz gelmeden önce, hastalarımızın ismi önüne gelince hemen arkadaşlara bir talimat verdim; bu hastalarımızın daha önceden devletten bir talepleri var mı, hemen bir inceleme yapın dedim arkadaşlara. İnceleme yaptırdık Sayın Başkanım. Biz Kayseri’deki çölyak hastalarımıza Bakanlık olarak şunu yapabiliriz, 3 bine yakın bir rakam olduğunu notlarıma aldım: Ekonomik yoksunluk içerisinde olan çocukları varsa eğer yakınları, aile bireyleri içerisinde “sosyo-ekonomik destek” dediğimiz bir modelimiz var Sayın Başkanım, bunları devreye sokabiliriz. Yani çocuğun okul ve

yaş durumuna göre aylık 600'den başlayıp 800'e kadar ulaşan bir rakamımız var. Öncelikle sosyal inceleme yapmak şartıyla bu şekilde bir destek sunabiliriz Bakanlık olarak. Çünkü bu hastalarımızı biz de, başkanlarımızın olduğu gibi, sonradan öğrendik ama akrabalarımızdan bir çölyak hastası var, ondan daha teknik detayları almıştım. Bunların yedikleri unlar ya da diğer yiyecekleri, anladığım kadarıyla, biraz masraflı. Onlara bir nebze katkı sunabilirsek Bakanlık olarak ne âlâ. Bununla ilgili çalışma yapacağız.

Ekstradan bir bilgi de vereyim Başkanım: Zaten şu anda Kayseri'de 7.286 engelli vatandaşımız var. 2016 yılında devletimizin, Kayseri olarak, ödediği miktar 95 milyon, eski parayla 95 trilyon. Bunu da buradan aktarayım dedim.

Teşekkürlerimi sunuyorum, misafirlerimize de Kayseri'mize hoş geldiniz diyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi de sözü dernek başkanlarımıza vereceğim.

Hasan Bey, sizi dinleyelim.

ŞANLIURFA ÇÖLYAK EĞİTİM, KÜLTÜR, YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
BAŞKANI HASAN DOĞAN – Selamünaleyküm arkadaşlar.

Hazır olan bütün başkanlarımıza, milletvekillerimize teşekkür ederim buraya kadar geldiğiniz için.

Ben Hasan Doğan, Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanım ve Türkiye Çölyaklılar sözcüsüyüm.

Şimdi, biz dernek olarak üç aydır çok konuştuk, çok gittik geldik, milletvekillerimizi çok yorduk, çok soru sorduk. Tabii ki burada, Kayseri'de olmak çok güzel, ayrıcalıklıdır. Çünkü neden? İsmail Başkanımız bizi çok dinledi, çok yardımcı oldu ve yavaş yavaş sonuna geldik inşallah. Burada tabii ki sizlerin desteği çok önemli. Sizlerin Kayseri'deki bizim Dernek Başkanımız Zahide Hanım'a çok destek vermeniz ve yanında olmanız lazım. Bu tabii ki size düşer.

Burada çölyak taraması ve çölyak farkındalığı olması için Millî Eğitim Müdürlüğü ve Sağlık Müdürlüğüyle beraber buradaki okullarda farkındalığı artırmamız, çölyakı tanıtmamız lazım. Ben, şimdi, 12 okulda farkındalığa ilk başta öğretmenlerden başladım. Şu ana kadar 3 çocuk çölyaklı çıktı, 1 öğretmen çölyaklı çıktı ve 3 kişiye de mide endoskopisi yapıp analizini beklememiz lazım, şu an bekliyoruz. Burada tabii, bunun her ilde yapılması lazım, her ilde bu sürece devam etmemiz lazım ki en azından Türkiye'deki bir kişiyi, bir öğrenciyi veya bir insanı çölyaktan kurtarmak çok daha iyi ve çok daha sevaba gireriz en azından. Burada, Türkiye çapında ilk dernek kurucularından bizim Profesör Sema Aydoğdu Hocamız; ona ben söz hakkımı veriyorum, o devam etsin. Çünkü neden? Dernekler adına ilk kurucu odur, ilk kurucu profesörümüzdür. Ona aktarıyorum, o devam etsin inşallah.

BAŞKAN – Hasan Bey, size teşekkür ediyorum. Ben zaten Sema Hanım'a konuşma şeyi vermiştim ama yine de sağ olun.

Ege Üniversitesinden Sema Aydoğdu Hocamız, buyurun.

PROF. DR. SEMA AYDOĞDU - Sayın Bakanım ve değerli milletvekillerim; size Komisyonda gelip Türkiye'nin bu konudaki gerçeklerini aktardıktan sonra Sayın Bakanım Yıldız'ın tespitleri ve Komisyon üyelerinin tespitleri beni gerçekten etkiledi.

Türkiye'de bu işin bayrağını ilk kaldıran... Daha yan dal uzmanlığı, çocuk gastroenteroloji uzmanlığı eğitiminde bu insanlara "Gidin, evinizde glütensiz beslenin." diyordum ve çok zorlanıyordum. "Acaba bunlar evlerinde ne yiyorlar? Türkiye'de glütensiz neyle beslenilir?" deyip doçent olduktan kısa bir süre sonra 2001'de, Türkiye'nin ekonomik krizle çalkalandığı bir dönemde gıdayla ilgili yeni bir yatırımın yapılacağı bir alanda ilk derneği kuran kişiydim ve o yıldan geçen süreç içerisinde -burada

biraz önce Sayın Kaymakamıma da aynı şeyi söyledim, bu benim gözlerimi yaşartan bir tablo- devletin çölyaklılara bilgiyle beraber sahip çıkmış olması, benim hayatımda görmek istediğim en büyük başlıklardan birisi. Çünkü biz bir örgütlenme hâlinde başladık, daha sonra çığ gibi Türkiye’de büyüdü ve sivil örgütlenme, işi Meclise kadar getirmiş oldu.

Burada izninizle bir görüntünün altını çizmek istiyorum. Böyle baktığımız zaman bakanlarımız ve milletvekillerimiz -bir tek hanımefendi hariç- genelde erkekler olmakla beraber, çölyak gündeminde, dernek başkanlarına dikkat ediniz, bayanların egemen olduğu bir süreç var burada. Belki de ilk bayraktarlığı ben yaptığım içindir.

BAŞKAN – Ne güzel, ne güzel.

PROF. DR. SEMA AYDOĞDU – Kadınlarımızın burada çok büyük bir emeği var. Yatırım yapan kadınlarımız da var. Arkasından, ilk dernek kurulduğu zaman, işte örgütlenmeye, halk bunları tanısın... Ben de bir Afyonluyum ve hamur işlerini çok seven bir kültürden geliyorum ve ekmek çok değerli, çok kıymetli. Şimdi, bunların hep ithal ürünleri vardı, hâlen onların egemenliği var ve benim daha 2001’deki şeyim yerli üretimin başlamasıydı ama ekonomik krizle bu gündeme başlamıştık. Bugün, özellikle burada, yıllardır bu konuya yatırım yapan iş adamlarımızı tanıyorum. Bir de Kayseri grubundan çok güzel bir örneğinizi gösterdiniz, ellerinize sağlık yani hakikaten çok lezzetli bir ekmeğin buradan çıkmış olduğunu görmek de çok önemli.

İzninizle bir şeyin altını çizmek istiyorum: Çölyaklılardan lütfen “hasta” diye söz etmeyelim. Çölyaklılar, tanı konuncaya kadar, hekimler onları tanıyuncaya kadar hastadır. Dertleri vardır, ishaldir, karnı ağrıyordur, kemik erimesi vardır, baş ağrısı vardır, neyse yani. Hekimler tanıyuncaya kadar hastadır ama hekimler tanıdıktan sonra onlar artık çölyaklıdır ve tedavisi olmayan bir dert değildir. Tedavisini insanoğlu bugünkü bilgisi ve teknolojiyle, diyet yapmakla bulmuştur. Vejetaryenler nasıl diyet yapıyorlar? Diyabetikler bir de üstüne üstlük insülin iğnesiyle diyet yapıyorlar. Çölyaklılar farklı bir yaşam biçiminde olan insanlardır. Lütfen, gerçekten onlara ya “çölyaklılar” diyelim “hasta” diye söz etmeyelim. Çünkü, biz hekimler onlara tanı koyuyoruz hasta olmasınlar diye, ömür boyu o insanlara biz “hasta” diyemeyiz. Onlardan bu şekilde söz edilmesi gerektiğinin ve bunun bir tedavisinin olduğunun, yakın gelecekte bu diyeti kolaylaştıracak tedavilerin de gelmekte olduğunun müjdesini de verebilirim ben. Dünya ekonomik krize girmeseydi 2008’de, çok daha önce gelecekti bunlar ama Türkiye’deki şu görüntü ve kadınların bu işi getiriyor olması beni ayrıca çok mutlu ediyor. Komisyonumuza da bana verdiği bu olanaktan dolayı teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız, bu konuyla ilgili olan verilerinizden çok etkilendiğimi iletmek istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, Değerli Hocam, çok teşekkür ediyoruz.

Siz de bize bu çalışmalarımız süresince büyük katkılarda bulundunuz. Zaten çölyaklılara başından beri derneklerin ilk kurulmasıyla birlikte yapmış olduğunuz katkılar çok anlamlı, çok teşekkür ediyoruz o açıdan.

Şimdi, söz sırasını dernek başkanlarımızın hepsine veremeyeceğim, kusura bakmayın ama daha sonra belki Yusuf Bey’e şey yapabiliriz ama şu anda hem dernekle ilgili hem de bu işin fabrikasyon üretiminde olan Antep Dernek Başkanımıza vermek istiyorum, onun fikirlerini alalım, sonra üretici firmalarımıza vereceğim, ondan sonra da Yusuf Bey’e vereceğim. Son sözü de ev sahibi olması münasebetiyle Zahide Hanım’a vereceğim.

Evet, buyurun.

GAZİANTEP ÇÖLYAK METABOLİK HASTALIKLAR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Teşekkür ederim.

Oğlumdan dolayı bu işe girişmiş oldum. Oğlumdan önce, Sema Hocamızın dediği gibi hiçbir şey bilmiyordum ama sonraki süreçte hocalarımızla tanıştık. Milletvekillerimizle zaman zaman, belediye başkanlarımızla, kaymakamlarımızla... Şu an kendisini burada göremedim, Süleyman Kamçı Valimiz ve eşi Ayşe Hanım çok büyük destekler vermişti Gaziantep'te.

BAŞKAN – Akşam sizden bahsetti Sayın Süleyman Kamçı Bey.

GAZİANTEP ÇÖLYAK METABOLİK HASTALIKLAR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Görmeyi çok isterdik.

BAŞKAN – Görürsünüz, bu akşam birlikte olacağız yemekte.

GAZİANTEP ÇÖLYAK METABOLİK HASTALIKLAR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – İnşallah.

Sema Hocamızın da dediği gibi, buradaki tablo gerçekten gözlerimi yaşarttı. Urfa'da da aynı şeyi söylemiştim. Hep televizyonlarda görüyorduk ama şunu söylüyorduk: “Her şeye değer veriliyor ama neden bizim çocuklara bir adım değer verilmiyor?” Ben kendim bizzat bunu söylüyordum, her yiyecekleri gördüğümde. Enerji Bakanımıza çok çok teşekkür ediyorum, burada görmek, bu işin içinde görmek gerçekten gurur verici, onur verici. Enerji, hani, çocuklar yediği zaman enerji harcayacaklar.

Ben fazla uzatmadan konuya gireyim: Un üretimi yapıyorduk biz, fakat şu anda bir müjde vereyim, ben de az önce telefonla aldım, raf ömrünü belirlemek istiyorduk. Çocuklarımız inşallah bundan sonra rengarenk draje tüketecekler glütensiz ve kadayıf. İnşallah da güzel bir şekilde tüketim yaparlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, tebrik ediyoruz, sağ olun, teşekkür ediyorum.

Toplantıya kısa bir ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:12.33

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ : Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Durmuş Ali SARIKAYA (İstanbul)

KÂTİP: Bennur KARABURUN (Bursa)

BAŞKAN – Saygıdeğer arkadaşlar, hoş geldiniz.

Dernek başkanlarımızla yeteri kadar konuştuğumuzu diyebilirim ama yine, son bir sözü Bursa’ya, Yusuf’a vereceğim.

Evet, tabii, yerli firmaların önemini başından beri söylüyoruz ama büyük bir memnuniyetle gördüğüm şey, Avrupa’yla yarışabilecek, dünyada diğer ülkelerle yarışabilecek kaliteli ürünleri, bizim firmalarımızda rahatlıkla yaptığını görüyorum. Burada örnekleri var, işte, Ada hakikaten çok kaliteli ürünler yapmış vaziyette ve büyük bir mutluluk içerisinde onların rekabetini canı gönülden destekliyoruz, tüm firmalarımızın rekabetlerini destekliyoruz. Tabii, bu arada yerel olarak Kayseri’de de böyle bir firmanın olduğunu bugün öğrendik. Onları tebrik ediyorum.

Şimdi Sofra Un-Doktor Yılmaz firması adına Enes Koç Bey’e söz veriyorum.

Sizi dinliyoruz, nasıl başladınız, nasıl gelişti, çok fazla uzatmadan kısaca ifade edelim.

SOFRA UN-DOKTOR YILMAZ FİRMASI TEMSİLCİSİ ENES KOÇ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli dernek başkanları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz Sofra Un-Doktor Yılmaz Glütensiz Unlar olarak üretimimize başlayalı bir ay civarı oldu, bu da bizim ilk Komisyon toplantımız. Burada da öncelikle bizim bu Komisyona katılmamızı sağlayan Kayseri Dernek Başkanımız Zahide Hanım’a teşekkür ediyorum sizlerin huzurunda.

Biz yeni bir firmayız ama bizim şöyle bir geçmişimiz var: Biz yedi yıla yakındır glütensiz ürün üzerine, un üzerine AR-GE yapan bir firmayız. Erciyes Üniversitesi Teknoparkta bir AR-GE firmamız mevcut, oranın üzerinden yapıyorduk, şu an, bir aydır ürün şekline geldi. Tahıl ağırlıklı özel bir karışım imal ettik, öyle ifade edebilirim şu an. Tamamen yerli bir Anadolu firmasıyız, Kayseri menşeliyiz yine Sayın Başkanımızın belirttiği gibi. Yani genel olarak bahsedeceğim şeyler böyle diyebilirim.

Sayın Başkanımıza da teşekkür ediyoruz bize söz verdiği için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tabii, sizin gibi firmaların sayısının hep artmasını tüm illerimizde hem hastalarımıza daha yakın ulaştırabilme adına hem de ülkenin geleceğiyle ilgili, ekonomisine katkı koyma adına ve bu yapmış olduğunuz ürünleri de sadece Türkiye’de değil, tüm dünyaya ihraç etmenizi canı gönülden temenni ederek teşekkür ediyorum.

Şimdi sözü Ada firması yetkilisi, Genel Müdürümüz Bilge Köroğlu... Daha önceki toplantılarımızda kendisinin fikirlerini almıştık ama yine yanında Beril Hanım var.

Bilge Hanım siz mi konuşacaksınız?

Buyurun efendim.

GLÜTENSİZ ADA FIRMASI YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİLGE KÖROĞLU – Biz, daha önce üretici firmalarla ilgili sorunlarımızı dile getirmiştik, burada yeniden dile getirme ihtiyacı duymuyoruz; artık herkes çölyaklıların, üreticilerin, maliyetlerin yüksek olmasını, problemlerin hepsini öğrendik. Biz üreticiler olarak konuştuk, çölyak dernekleri dertlerini anlattılar, konuştular, artık çözüm için çok amiyane tabirle top sizde.

Şimdi ayrıldı ama Sayın Bakanımız da biraz önce un fiyatlarını, glütensiz ekmek ile normal ekmek arasındaki fiyatları ortaya koydu ama işte maliyetlerin ne kadar yüksek olduğunu görüyoruz. Normalde un, glütenli un 1 lira, 2 lirayken, glütensiz un 9 lira, 10 lira, hiç ithal ürünlere girmiyoruz bile. Yani en azından üretimde teşviklerle -SGK teşviki olabilir, başka teşvikler olabilir- belki üretim maliyetlerini de düşürebiliriz.

Bir de dediğiniz gibi yurt dışına açılmayla ilgili olarak yani yine yurt dışıyla ilgili ilgili bakanlıklardan teşvikler olabilir, firmalara destekler olabilir.

Bizi dinlediğiniz için de tekrar size teşekkür ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Bilge Hanım, ben size bilgi açısından şunu ifade edebilirim: Biz, şimdi, ilgili bakanlıklarla görüşmeye başladık, Maliye Bakanı ve Gümrük Bakanıyla görüştük. Maliye Bakanı ve Gümrük ve Ticaret Bakanıyla da aynı şekilde sizin son ifade etmiş olduğunuz gibi teşvik dâhil sizlere nasıl yardım edebilecekseniz onu masaya yatırmasını, çalışmasının yapılmasını istedik. Bu anlamda Maliye Bakanlığı, müsteşar yardımcılarında bir kişiyi görevlendirdi, Gümrük ve Ticaret Bakanımız yine müsteşar yardımcılarında bir kişiyi görevlendirdi. Buradan gittiğimizde diğer bakanlıklarla görüşüp böyle bir komisyon kuracağız, bu komisyonla birlikte ayrı bir çalışma olacak, o da farklı bir komisyon olmuş olacak. Onun için, hayırlı bir iş oldu; gerçekten de sizin, üretici firmalarımızın da önünü açmak istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sondan bir önce, Bursa Çölyak Dernek Başkanımız Yusuf Altay Bey’e söz veriyorum, sonra benim “Zeliha” diye ifade ettiğim Zahide Hanım’a söz vereceğim.

Buyurun.

BURSA ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI YUSUF ALTAY – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, Kayseri’nin çok değerli dinamikleri; öncelikle teşekkürle başlamak istiyorum, bize bu güzel ev sahipliğinden dolayı Sayın İsmail Tamer Başkanımıza ve Zahide Başkanımıza. Kayseri’de olmaktan gerçekten çok mutlu olduk ve Kayseri’nin de bu kadar güzel olduğuna yıllar sonra şahit olmuş olduk.

Sözümü şöyle getirmek istiyorum, üretici firmalar yanında bizlerin de dernek olarak en çok arzuladığımız, yerel yönetimlerle beraber ortak projeler geliştirmek anlamında çalışmalar yapmamız gerekiyor. Bütün derneklerimiz farklı alanlarda çalışmalar yapıyor. Bunun örneği, Şanlıurfa’da Hasan Doğan Başkanım çok güzel bir projeye imza attı, aynıını Kayseri’den şimdi duyduk, farklı farklı şehirlerde bu çalışmalar yapılıyor. Bizden de size bir müjde, bütün derneklerimize, bunun da bu Çölyak Araştırma Komisyonunun bir eseri olduğunu ve özellikle, vekilim demenin yanında bizim ablamız olan Sevgili Vekilimiz Bennur Karaburun’un da -bizim çölyak meleşimiz- çok büyük destekleriyle Bursa Büyükşehir Belediyemiz de çok güzel bir sosyal tesise kavuşuyor çok yakında. Sadece glütensiz ürünlerin üretilecek, restoran anlamında hizmet verilecek ama bunu yanında bütün Bursa halkına ve diğer insanlara da çölyak farkındalığını bire bir, pratikte yaşatmış olacağız. Huzurlarınızda buradan sevgili ablam, Sevgili Vekilim Bennur Karaburun’a ve Komisyonumuza da çok teşekkür ediyorum desteklerinden ötürü.

Benim âdetim, bir dörtlük yazdım hemen, bu sevginin eseriyle, bunu okuyup kapatmak istiyorum Sayın Başkanım: “Yolumuz düştü Kayseri’ye/Bir imza atıyoruz o güzel mucizeye/Kalbimiz sadece sevgiye açık/Bütün çölyaklılar İsmail Tamer’e âşık”

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Allah razı olsun.

Değerli arkadaşlar, bu samimi, içten, sıcak yakınlık benim de sizlere karşı o dediğiniz şekilde, bir aşk şeklinde, sevgiyle, kardeşçe... Bunu ben de ifade etmek istiyorum. Hakikaten bir aile olduk, biz her fırsatta bunu ifade ediyoruz. Değerli Sema Hocam başından beri bu derneklerin içinde, bu çalışmaların içinde, biz onun kadar olamayacağız belki ama hep yanınızda olacağımıza başından beri söz vermiştik.

Evet, normalde şu anda bizim görev süremiz doldu ama yine burada bu toplantıyı yapabiliyorsak bu, bunun bir göstergesi anlamındadır. Bundan sonra daha çok çalışmamız olacak, Meclisteki çalışmalarımıza devam ediyoruz, bakanlıklarla, bakanlarla görüşmeye devam ediyoruz. Yine, bu güzelliği hep beraber yaşayacağız. Biz de sizin gibi güzel ve mutlu olacağımız bir aileye sahip olmuş olduk. Bu kolay bir şey değil, aile olmak kolay değil. Bunu siz zaten yapmışsınız da bizi dışarıdan içeriye almış oldunuz. O açıdan, biz de size teşekkür ediyoruz. Tüm milletvekili, Komisyon üyesi arkadaşlarım adına da bunu söyleyebiliyorum.

Çok teşekkür ederiz.

Evet, şimdi konuşma sırası ev sahipliği yapan Değerli Başkanımız Zahide Kaya Hanımefendidedir. Buyurun.

KAYSERİ ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI ZAHİDE KAYA – Çok Kıymetli Komisyon Başkanım, sayın vekillerim, Sayın Valim, çok değerli hazırun ve nadide şehirlerden toplantımıza katılan sevgili dernek başkanlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Kayseri AK PARTİ Milletvekili Sayın İsmail Tamer öncülüğünde ve üstün gayretleriyle kurulan ve kurulduğu günden bu yana önemli adımlara vesile olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Çölyak Hastalığı Araştırma Komisyonu müzakere toplantısı için şehrimize, Kayseri’imize hoş geldiniz diyor, saygı ve hürmetlerimi sunuyorum hepinize.

Bizleri çok iyi anlayan, anladığı gibi de biz çölyaklı bireylerin sağlık ve gıda gereksinimlerinin giderilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin çıkarılmasına sebep olan, girdiler yapan, öncülük yapan, bu noktada yılmadan koşan ve koşturan sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yaparak çölyak hastalığıyla ilgili duyarlılık oluşumlarına yol açan ve bu sayede sosyal sorumluluk projelerinin gelişmelerini sağlayan hemşehrımız Kayseri AK PARTİ Vekilimiz Sayın İsmail Tamer’e ayrı bir parantezle minnettarlığımızı, teşekkürlerimizi sunuyoruz, iyi ki varsınız Sayın Vekilim. Sizin nezdinizde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Çölyak Hastalığı Araştırma Komisyonunun tüm üyelerine de verdikleri destek ve katkılarından dolayı çok teşekkür ediyorum, belediye başkanlarıma çok teşekkür ediyorum.

Unutmadan, geçmek istemediğim, oluşturulan bu harika sinerjiye önemli katkıları olan, ülkemizin güzide şehirlerinden iştirak eden çok kıymetli çölyak dernek başkanlarıma da tüm çölyaklı bireyler adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Çölyaklı bireylerin ihtiyaçlarının dikkate alınarak sağlıklarına kavuşturulması sağlıklı nesiller için çok önemli ve bu sebeple 2017 yılında kurulan ve kurulduğu günden bugüne kadar çok önemli faaliyetler icra eden Komisyon çalışmalarında önemli noktalara gelinmiştir. Gösterilen bu mücadelenin çölyaklı bireylerin yaşadığı yerlerdeki yerel yönetimler nezdinde kapsamlı bir şekilde ele alınması önem arz etmektedir. Bu çerçevede, çölyaklı bireylerin okullarındaki beslenme ve sosyal yaşantılarının iyileştirilmesi, gıda ihtiyaçları için gerekli maddi desteklerin, sağlık taramalarının yapılması, gerekli gıda tesis ve işletmelerinin kurulması, ürünlere kolay ulaşımının sağlanması, sorun ve ihtiyaç tespiti ve

çözümleri için merkezler oluşturulması ve karar vericilerle direkt temas sağlanabilmesi, ürün fiyatlarının makul seviyelerde tutulması noktasında siz yerel yönetimlerin şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da vereceği destekleri arkamızda hissediyor, şehrimizde yapılan bu müzakere çalışmasının başarılı geçmesini temenni ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

17 Haziranda çıktığımız bu yol buradaki toplantımızla nihayetleniyor. Emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum ama bizi sürekli hem Mecliste hem burada takip eden ve bize bu toplantı olanaklarını sağlayan başta Türkiye Büyük Millet Meclisinin Değerli Başkanına ve akabinde, yine, uzmanımıza ve başından beri bizi takip eden Meclis TV ve elemanlarına, tabii, emeklerini esirgmeden bize yansıtan değerli çölyak anamız Şüheda Hanım’a, kısaca, emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Hakikaten, yapmış olduğumuz bu çalışma döneminde bizi bir an bile yalnız bırakmayan değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarıma, hepsine ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Özellikle, şu gördüğümüz grupla grup olarak her yerde birlikte, beraber sizlere hizmet etmek adına beraber olduk değerli arkadaşlarımızla. Önemli katkılar da koydular.

Yine, firmalarımıza ayrıca teşekkür etmek istiyorum çünkü onlar da bizim önümüzü açtılar, bize yol gösterdiler. Evet, bizde bir tabir vardır, bir işi yapıyor da emek veriyorsanız ve bazı şeyleri, olmayan şeyleri de bulmuşsanız –ona yitik deniyor ya- yitiği de bulmuşsanız emekler zayi olmaz diyoruz. Bizim de zaten emeklerimizin zayi olacağı bir şey yok ama sizlere daha fazla yardım edebilme adına yapmış olduğumuz bu çalışmalar inşallah hayrınıza sonuçlanır diye düşünüyoruz.

Aktif olarak toplantımızı burada kapatacağız. Öğleden sonra üç tane ev ziyaretimiz olacak. Sonra belediye başkanlarımıza ve vali beye bir ziyaretimiz olacak. Akşam yemekte yine hep beraber bekliyoruz, birlikte olacağız, daire müdürlerimizi de bekliyoruz, kaymakamlarımızı bekliyoruz akşam yemeğe çünkü vali bey ve geniş bir katılım söz konusu olacak. Burada aktif çalışmamızı bırakıyoruz ama yine çölyak ailesi içerisindeki çalışmalarımız devam edecek. Bizim sizler adına, çölyaklı “hasta” demiyoruz biz de- kardeşlerimiz adına... Hocamızın o uyarısını ben aldım, zaten başından beri öyle ama biz burada “hasta” demezsek çok fazla ileri gidemeyeceğimizi bildiğimiz için, bu Komisyonun anlamını yitireceği için bu ifadeyi kullanıyoruz. Evet, hassasiyeti olan kardeşlerimiz, glüten hassasiyeti olan kardeşlerimiz... Hastalığı bir tarafa attık. Gerçek anlamda da beterin beteri var, buna da şükretmek önemli bir şey diye düşünüyorum çünkü hakikaten hayatın neler getirip neler götüreceğini Rabb’im bilir. Allah herkese hayırlı, sağlıklı, uzun ömürler nasip etsin diyoruz.

Bizi Kayseri’de tek tek şereflendirdiğiniz için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Allah razı olsun diyoruz.

Toplantımızı burada kapatıyorum. (Alkışlar)

Kapanma Saati: 12.48

